

BELGE SUNUMU/DEĞERLENDİRMESİ

Bir Belge ve Bir Soru: "Millî / Ulusal Musikimiz Islah Oldu Mu?"*

Süleyman ŞENEL¹

Cumhuriyetimiz yüz yaşına erdi, mutlu ve gururluyuz!

Ancak, Cumhuriyet'in ikinci yüzyılına girdiğimiz bugünlerde, geçen yüzyılın müzik hareketlerini bir nebze hatırlamak ve az zamanda başarılan işleri bir daha düşünmekte fayda var. Başarılamayan işleri tamamlamak da öncelikli hedeflerimiz arasında olmalı.

Bir süreliğine, genç Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarına dönelim...

Millî Mücadele'nin kazanılmasının ardından başlatılan kalkınma hareketleri içerisinde, kültür-sanat varlığına önem ve öncelik verilmiş; tarihten süzülerek gelen sözlü/yazılı varlığımızın gün yüzüne çıkartılarak yarınlara taşınıp yaygınlaştırılmasına çeşitli imkânlar sağlanmış; bu bağlamda evvela *Musiki Muallim Mektebi* açılmış; *Darülelhan* adına sahada türkü derleme çalışmaları ve derlenen eserlerin fasikül notalarının yayınlanmasına girişilmiş; sahada derlenen türkülerin genç müzisyenlerce plaklara seslendirilmesi aşaması neredeyse tamamlanmış; klâsik Türk musikisinin nadir eserleri, nota külliyatı ve kaynak kitaplar halinde ardı ardına yayımlanmaya başlamış; *Darülelhan*, *İstanbul Konservatuarı* adını alarak yalnızca Avrupa müziği eğitimi veren bir kuruma dönüştürülmüş ve Anadolu'dan derlenip, çeşitli çalgılar için armonize edilen Türk halk müziği eserleri ile genç müzik adamları, Avrupa sahnelerinde görünür olmuş...

*Makale Geliş Tarihi: 25 Kasım 2023 Makale Kabul Tarihi: 24 Aralık 2023

¹ İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuarı Sanatçı Öğretim Görevlisi.

**Bir Belge ve Bir Soru: "Millî / Ulusal Musikimiz
İslah Oldu Mu?"**

Özetle, Cumhuriyet'in 10. yılına gelindiğinde; bütün bu ve benzeri hareketler ve girişimlerle Türk müzik hayatının topyekûn kalkındırılmasına dönük bir dizi hazırlıklar, ülkemizin yoğun gündemini meşgul eder hale gelmiş...

*

Atatürk'ün o günlerde; çeşitli vesilelerle söylevlerinde ve gündelik yaşantısında dile getirdiği, kültür-sanat varlığımızın büyük kollarından birisi olarak "*musiki*" ve "*musiki ile alâkalı bir kısım meselelerin çözümüne dönük hedefler*", toplum kalkınmasında, "*en önde götürülmesi ve tamamlanması gereken*" hususi bir konuma sahipti.

Bu maksat ve savunulmaya başlanılan genel düşünceye göre; halk müziğimiz, ağızdan derlenip toparlanmalı, yazıya aktarılmalı, bestekârlarca işlenmeli ve sanatkârlarca seslendirilmeliydi, ama bilhassa klâsik müziğimizle beraber müzik hayatımız topyekûn "*ıslah*" edilmeliydi. Zira, "*işitilen mevcut musiki, yüz ağartıcı olmaktan uzaktı*". Dahası, "*medeni dünyanın anlayacağı işleme ve sunum düzeyine yükseltilmesine de ihtiyaç vardı*".

Bu ve benzeri düşüncelerin arka planı hakkında, bir kısmı tevatür cinsinden pek çok hikâye / anlatı varsa da, genel olarak söylenebilir ki Atatürk'ün bir direktifi olarak algılanan müzik hayatımızın ıslah edilmesi ve kalkındırılması fikri için, geçen süre zarfında çok çalışılmış, zor günlerin imkânsızlıkları içinde yürünebilecek yollar araştırılmış, yeni yollar bulunup denenmiş, onlarca komisyon kurulup sayısız çalıştay/oturum yapılmış, müzik ve fikir adamlarının tecrübelerine başvurulmuş ve sonuçta doğruluğu veya yanlışlığı tartışılabilir kararlar alınarak uygulamaya geçilmişti. Bu işlerin de hemen her önemli aşaması, Çankaya Köşkü'nden, bizzat Atamız tarafından takip edilmiş ve gerektiğinde kararlara yön verilerek hükümet icraatlarına dönüştürülmüştü.

Bu tür ve benzeri işler hakkında yazılı, görsel ve işitsel binlerce belgenin kütüphane ve arşivlere yığıldığı yüz yıllık sürecin çıktıları, elbette uzmanların titiz çalışmalarıyla zaman içinde ele alınacak ve analizleri yapılacaktır.

Biz, burada; farklı alanların ilgililerine de hitap edebileceğini düşündüğümüz ve kuruluş yıllarının önemli şahsiyetlerinden birisi olan Mahmut Ragıp Gazimihal'in² terekesinden çıkan: *Türkiye Cumhuriyeti Maarif Vekâleti Yüksek Tedrisat Umum Müdürlüğü* antetli ve 26 Kasım 1934 tarihli, daktilo ile yazılmış iki sayfadan müteşekkil bir belge üzerinden³ genç Türkiye

² Mahmut Ragıp Gazimihal (d. 1900 - öl. 1963): Kemancı, eğitimci, müzik tarihçisi, saha araştırmacısı, yazar.

³ Bkz. Görsel 2

Bir Belge ve Bir Soru: "Millî / Ulusal Musikimiz İslah Oldu Mu?"

Cumhuriyeti'nin, daha 1920'li yılların ortalarında tartışılmaya başlanan ve 1930'lu yıllarda adeta slogan haline getirilen bir söylemini hatırlatıp, kendimize şu soruyu soracağız: "Millî/Ulusal musikimiz ıslah oldu mu?"

Görsel 1. Mahmut Ragıp Gazimihal

Mahmut Ragıp Gazimihal'in terekesinden çıkan iki sayfalık yazılı belge; merhum İhsan Hınçer'den⁴, merhum İzzet Gündoğ Kayaoğlu'na⁵ intikal eden dokümanlar arasından çıktı. İzzet Gündoğ Bey'den de bize ulaştı⁶. Söz konusu belge; 26 İkinciteşrin [Kasım] 1934, pazartesi günü, saat 15.00'de toplanacak olan bir müzik komisyonunun görüşeceği gündem maddelerini içeriyor.

⁴ İhsan Hınçer (d. 1916 - öl. 1979): M. R. Gazimihal'in yakın dostu; halkbilimci, gazeteci, yazar. *Türk Folklor Araştırmaları* dergisinin kurucusu ve sahibi.

⁵ İzzet Gündoğ Kayaoğlu (d. 1945- öl. 2003): İş adamı, halkbilimci, yayıncı, yazar. Bilhassa, bakırcılık ve bakır sanatı alanının önemli uzmanlarından biri.

⁶ Bir şüpheye meydan vermemek için şu bilgileri de okuyucu ile paylaşalım... Söz konusu belgenin, M. R. Gazimihal'in terekesinden çıktığından şüphe duymuyoruz. Evvela İhsan Hınçer ile M. R. Gazimihal iki sıkı arkadaşlardır. Gazimihal'in son günlerine kadar görüşüp, yazışmışlardır. İhsan Hınçer de sahibi olduğu *Türk Folklor Araştırmaları* dergisinde, Gazimihal'in kendisine emanet ettiği yayımlanmamış yazılarını, vefatından sonra dahi aylar boyunca yayımlama vefasını göstermiştir. Dolayısıyla, Gazimihal'in, bir kısım belgelerinin İhsan Hınçer'de bulunması, yadırganacak bir durum değildir.

İhsan Hınçer'in vefatının ardından Hınçer'in ailesi, bütün arşivini İ. Gündoğ Kayaoğlu'na devretmiştir. İ. Gündoğ Kayaoğlu da, Hınçer'in terekesindeki, müzik konusu başta olmak üzere çoğu folklorik belgeyi bizimle paylaşmıştır. Gazimihal'e ait yazılı/görsel belgeler, ilk gördüğümüzde, özenle paketlenmiş gibi derli toplu bir halde idi. İ. Gündoğ Bey'in vefatından sonra da, eşi Sevim Kayaoğlu geri kalan bir kısım belgeleri, Gündoğ Bey'in yardımcısı ve manevi evladı Abdurrahman Arslan vasıtasıyla bize iletmiştir.

Diğer taraftan, Gündoğ Kayaoğlu'ndan bize geçen bu iki sayfa belgenin devamı da vardır. Arap ve Latin harfli olarak el yazısı ile yazılmış onlarca imzalı mektup; sonradan temize çekildiğini müzikolog dostumuz Dr. Yavuz Daloğlu'ndan öğrendiğimiz ve -"Rusya'da Opera" - adını verebileceğimiz, isimsiz, bin sayfaya yakın yayımlanmamış el yazısı müsvedde bir kitap; el yazısı ile yayımlanmamış bir makale; "not fişi" haline getirilip büyükçe bir zarf içine sokulmuş avuç içi büyüklüğünde yazılı kağıtlar; katlanıp bir dosya zarfı içinde saklanmış toplantı tutanakları; harf inkılâbından önce yayımlanmış Mahmut Ragıp [Kösemihalzade] imzalı Arap harfli Türkçe yazılar/tefrikalar; yurt içi ve yurt dışında yayımlanmış Mahmut Ragıp [Kösemihal/Gazimihal] imzalı Latin harfli Türkçe ve Fransızca gazete ve dergi yazıları; kesilmiş/koparılmış ve hatta mukavvalara yapıştırılıp ciltlenmiş onlarca sayfa hacminde kupür; bir kısmının arkası yazılı fotoğraflar, broşürler ve daha başka belgeler...

**Bir Belge ve Bir Soru: "Millî / Ulusal Musikimiz
İslah Oldu Mu?"**

Bu gündem maddeleri, toplantıdan bir gün önce, 25 İkinciteşrin [Kasım] 1934 Pazar günü, *Hakimiyet-i Milliye* gazetesinde de ön kısmına eklenen bir paragraf ile ve "*Ulusal musikimiz için çalışmalar başlıyor*" üst başlığı ile yayımlanmış.⁷

Bu arada, dönemin adeta resmî bir yayın organı gibi çalışan *Hakimiyet-i Milliye* gazetesinin yazı işleri sorumlularının; belki de Mahmut Ragıp Bey tarafından kendilerine ulaştırılmış olan söz konusu belgeyi haber kaynağına dönüştürürken⁸, belgede olmayan bir kısım bilgileri ve belgenin dönemi içinde taşıdığı önemi ortaya çıkaracak hususları da okuyucu ile paylaşmış.

Bu maksatla, komisyon toplantısının amaç ve önemini: "*Ulusal musikimize verilecek amaç ve bu hususta alınacak tedbirleri görüşecek olan komisyon yarın saat 15'te Maarif [Millî Eğitim] Bakanı Abidin [Özmen] Bey'in reisliği altında ilk toplantısını yapacaktır. (...). Komisyon ulusal musikimiz işini terbiye bakımından ve sanat bakımından olmak üzere iki taraflı tetkik edecektir.*", sözleriyle okuyucuya duyurmuş.

Gazimihal'in terekesinden çıkan belgede, toplantıya katılacak komisyon üyelerinin isimleri yer almıyor; ancak gazete haberinde, belgede bulunmayan şu isimler de zikrediliyor: Adnan [Saygun], Cemal Reşit [Rey], Halil Bedi [Yönetken], Hasan Ferit [Alnar], Mahmut Ragıp [Gazimihal], Necdet [Remzi Atak], Necil Kâzım [Akses], Nimet Vahit, Refik Bey, Ruhi Bey, Ulvi Bey ve Ulvi Cemal [Erkin]. Bu isimler, Cumhuriyetimizin ilk döneminde, büyük ölçüde Avrupa'da eğitim görmüş; müzik hayatımıza besteci, eğitimci, sahne sanatçısı ve yazar kimliği ile yön vermiş şahsiyetlerdir...

Söz konusu şahsiyetlerin toplantıya katılıp katılmadıklarını ve bu toplantının sonunda hangi kararlara varıldığını sorgulamaksızın, belgeyi ve gündem maddelerini aşağıda verelim:

BELGE: 26 Kasım 1934 Tarihinde Yapılacak Bir Komisyon Toplantısı Hakkında, "Türkiye Cumhuriyeti Maarif Vekâleti Yüksek Tedrisat Umum Müdürlüğü" Antetli, 2 Sayfa Yazı.

Konu: 26.11.1934 Pazartesi Günü Saat 15'te Toplanacak Olan Komisyon Görüşülecek İşler.

⁷ Bkz. Görsel 3

⁸ Söz konusu belgenin *Hakimiyet-i Milliye Gazetesi*'ne, Mahmut Ragıp Bey vasıtasıyla iletilmiş olması ihtimal dahilindedir. Çünkü; daktilo edilmiş ilk sayfanın ön yüzünün sol köşesine, Arap harfleriyle ve el yazısı ile: "*Dikkat bu cedveli ilişik yazının altına aynen koyduktan sonra yine bana iade ediniz*" şeklinde bir not eklenmiştir. Bu el yazısı da, Mahmut Ragıp Bey'in İhsan Hınçer'den gelen diğer belgelerindeki/mektuplarındaki yazı karakterine benzetilebilmektedir. İlaveten, M. R. Gazimihal'in Ankara Devlet Konservatuvarı'ndaki son dönem öğrencilerinden birisi olan Birsen Gülümser Atalay hanımefendinin [d. 1936-öl. 2022], bize emanet ettiği Gazimihal imzalı bir kısım belgelerindeki yazı karakteri ile de, söz konusu komisyon toplantısı gündem maddeleri kağıdı üzerinde bulunan el yazısı eşleştirilebilmektedir. El yazısı notun Gazimihal'e ait olma ihtimaline göre de; gazete haberi ile gündem maddelerine ilâve edilen "*ilişik üst yazı ile*", "*toplantıya katılacak kişilerin isimlerinin*", gazete yönetimine, yine M. R. Gazimihal tarafından servis edilmiş olması ihtimali, uzak değildir.

**Bir Belge ve Bir Soru: "Millî / Ulusal Musikimiz
İslah Oldu Mu?"**

Amaç: Ulusal Musikiye Verilecek Amaç ve Alınacak Tedbirleri Görüşmek.

Komisyon Üyeleri: Adnan, Ulvi, Cemal Reşit, Mahmut Ragıp, Refik, Necil Kâzım, Ruhi, Necdet, Ulvi Cemal, Halil Bedi, Hasan Ferit, Nimet Vahit.

Komisyon Başkanı: Abidin Bey [Özmen] [Maarif Bakanı]⁹

26/11/1934 Pazartesi Günü Saat 15'te

Toplanacak Olan Komisyonda Görüşülecek İşler:

A. Terbiye Bakımından:

1. Radyodan sonra, plak vasıtasıyla yahut umumî mahallerde çalınan alaturka musikinin men'i çareleri.
2. Aile ocağında musiki terbiyesi "aile muhiti" için şarkılar.
3. Ana, ilk ve orta mekteplerde musiki tedrisatının organizasyonu (şarkılar, metot, hocaları yetiştirme).
4. Lise sınıflarına musiki tarihi dersinin konulması ve lise bakaloryasının musiki tarihinden de diğer ders gurupları gibi verilmesine müsaade.
5. İlk ve orta mektep hocalarına kurslar.
6. Musiki derslerinin sınıf geçimine tesiri.
7. Musiki tedrisatının teftişi (Musiki müfettişliği ihdası).
8. Radyo neşriyatının musiki terbiyesi bakımından da kontrol ve organizasyonu.
9. Koro, Orkestra, Oda Musikisi konserleri, Solo Konserler, Operalar vasıtasıyla halkın zevkini terbiye ve bunların organizasyonu.
10. Operetlerin musiki ahlâk ve tiyatro bakımından da kontrolü.
11. Halk musiki dersanelerinin organizasyonu.

B. Sanat Bakımından

1. Musikide ihtisas ihtiyaçları.
2. Konservatuvar ihtiyacı, opera ihtiyacı (Devlet ve Şehir).
3. Türk Bestekarlarına düşen vazife.
4. Eserde musiki inkilâbı.
5. Bestekarlara çalışmaları için kolaylıklar ve yolları.
6. Türk Bestekarlarının eserlerinin yalnız temsile ait olanlarında değil; konser ve Radyolardaki çalınmalarının da telif hakkı getirebilmeleri.
7. Türk Bestekarlarının eserlerinin tab'ı suretiyle de memleket dahilinde ve Avrupa'da yayılması. Bu maddenin de devlet işi olması.
8. Musiki eserlerinin telif haklarının tadil ve tespiti.

⁹ Zeynel Abidin Özmen: Milli Eğitim Bakanı (d.1890-öl. 1966).

**Bir Belge ve Bir Soru: "Millî / Ulusal Musikimiz
İslah Oldu Mu?"**

9. Bütün bu organizasyonlar için encümenler teşkili¹⁰.

Bu gündem maddelerine göre; aile içi eğitimden başlayarak, ana okulundan yüksek eğitime kadar uzanan bir çizgide kendini gösteren başlıca problemler; eğitim kurumlarının açılması; her yaş dönemi için müzik öğretmenlerinin ve müfettişlerinin yetirilmesi; her yaşa hitap edebilecek repertuvar, metot vb. ihtiyaçların giderilmesi; eğitim plan ve müfredatlarının belirlenmesi; çeşitli sanat topluluklarının kurulması; toplulukların vereceği konserlerle halkın müzik zevkinin terbiye edilmeye çalışılması ve o işleri sürekli kılacak ve gerektiğinde denetimini sağlayacak bir mekanizmanın ihdası; bestekârların yetiştirilmesi; bestekârların eserlerinin gerek ülkemizde ve gerekse ülkemiz dışında ve çeşitli yollarla tanıtılması; bestekârların telif hakları meselesi ve devlet katında bütün benzeri müzik organizasyonlarının yürütülmesinde sürekliliği sağlayacak komisyonların kurulması gibi pek çok konu, ülkemiz müzik hayatının önem taşıyan başlıca meseleleri olarak tartışmaya açılmakta ve lüzumlu noktalar üzerinde, çözüm yolları aranmaktadır.

Bu belgede yer alan gündem maddeleri:

- a) *Genç Türkiye Cumhuriyeti'nin müzik hayatımıza verdiği önem ve buna bağlı olarak belirlenmeye çalışılan müzik politikaları;*
- b) *Dönemi içinde benimsenmiş müzik politikalarının karşısına çıkan ülke genel müzik problemlerinin çözümüne yönelik devlet katındaki duyarlılık, yönünden oldukça dikkat çekicidir.*

Ancak, 21. yüzyılın ilk çeyreğinin son günlerine eriştiğimiz bugünlerde dahi, bundan 89 yıl önce tartışmaya açılan bu maddelerden bazılarının bir problem olarak görüldüğünü ve çözüme kavuşturulamadığını biliyoruz. Bunlar, muhtemelen müzik hayatımızda, daha uzun yıllar tartışılacak hususlardır.

Ancak; **"Terbiye Bakımından: Radyodan sonra, plak vasıtasıyla yahut umumî mahallerde çalınan alaturka musikinin men'i çareleri..."**, sözleriyle belirlenen ilk gündem maddesinin; bir dönem üzerinde çok tartışılan, günümüzde de sıklıkla hatırlanıp hatırlatılan, geleneğe dayalı Türk müziğinin, bilhassa da "klâsik Türk musikisi" olarak tanımlanan müzik türünün,

¹⁰ Daktilo edilmiş gündem maddeleri arasında yer almayan, ancak ikinci sayfanın arka yüzüne el yazısı ile iliştirilen: "Avrupa'da tahsil edenler", şeklinde bir not daha vardır. Bu notun, bir gündem maddesi olarak komisyonda görüşülmüş olması da muhtemeldir. Diğer taraftan bu ifade, belge sahibi olarak Gazimihal'in, toplantı öncesi veya toplantı esnasında kendisi için yazdığı bir hatırlatma notu da olabilir ve muhtemeldir ki o günlerde Avrupa'da tahsilde olanlarla ilgili bir husus olarak kaydedilmiştir.

Bir Belge ve Bir Soru: "Millî / Ulusal Musikimiz İslah Oldu Mu?"

Radyo yayınlarından ve ardından devlet kurumlarından dışlanmasının resmî sayılabilecek bir belgesi olarak, büyük önemi vardır.

Diğer yandan, tarihî Türk müzik varlığını, bilhassa eğitim kurumlarında, yarım yüzyılı aşan bir süre boyunca yasaklayıp devlet katında kurumsallaşmasını engelleyen ve ikinci sınıf kıymeti haiz muamelesi gösterip, bir yönüyle yok sayan zihniyetin muhtemel mümessillerini ifşa etmesi bakımından da ayrı bir değeri vardır.

Oysa, birinci gündem maddesini bir yana ayırdığımızda, ortaya çıkan genel tablonun makul karşılanabilirliğini de göz önünde bulundurmak gerekir. Bu yönüyle; neredeyse Cumhuriyet ile yaşıt olan pek çok problemin varlığına tanıklık ediyor olması ve 1930'lardan günümüze değin etkisini dalga dalga hissettiren resmî müzik politikalarının temelini teşkil etmesi yönünden, sık başvurulacak bir kaynak belge kimliği de vardır.

Sonuç olarak denilebilir ki, Mahmut Ragıp Gazimihal'in terekesinden çıkan bu yazılı belge; gelenek temellerine dayalı müzik varlığımızın bilinçli olarak dışlanıp yok sayılması amacına hizmet eden ilk gündem maddesinin dışında, haklı sebeplere dayalı bir "meseleler tablosunu" bizlere sunuyor.

Ve çözüme giden başlangıcın anahtar kodları olarak değerlendirilebilecek olan bu gündem maddelerinin üzerinden, geçmişin muhasebesini de yaparak, şu sorunun cevabını aramak, geçmişten ders çıkarmak adına kaçınılmaz oluyor:

- ✓ **25 İkciteşrin [Kasım] 1934 tarihi itibariyle, ülkemiz müzik hayatının başlıca problemleri olarak kayıt altına alınan bu gündem maddeleri çözüme kavuşturuldu da, "millî/ulusal musikimiz" ıslah oldu mu?**

**Bir Belge ve Bir Soru: "Millî / Ulusal Musikimiz
İslah Oldu Mu?"**

Türkiye Cumhuriyeti
Maarif Vekâleti
Yüksek Tedrisat Umum
Müdürlüğü
No

Hülasa:

Ankara / / 1934

26/11/1934 Pazartesi günü saat 15 te toplanacak olan
Komisyonda görüşülecek işler

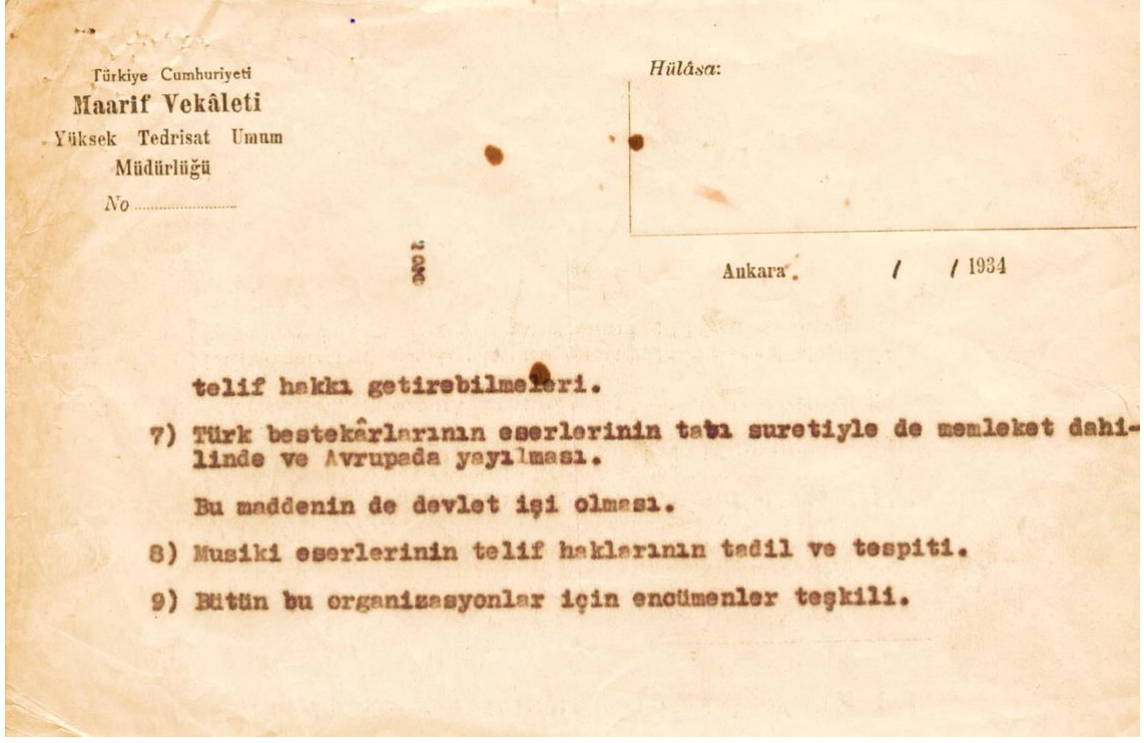
A. Terbiye bakımından:

- 1) Radyoda sonra, plâk vasıtasıyla yahut umumî mahallerde çalınan alaturka musikinin men'i çareleri .
- 2) Aile ortamında musiki terbiyesi "aile muhiti için şarkılar.
- 3) Ana, ilk ve orta mekteplerde musiki tedrisatının organizasyonu (şarkılar, metot, hocaları yetiştirme)
- 4) Lise sınıflarına musiki tarihi dersinin konulması ve lise bkaloryasının musiki tarihinden de diğer ders gurupları gibi verilmesine müsaade .
- 5) İlk ve orta mektep hocalarına kurslar.
- 6) Musiki derslerinin sınıf geçimine tesiri,
- 7) Musiki tedrisatının teftişi. (Musiki müfettişliği ihdası)
- 8) Radyo neşriyatının musiki terbiyesi bakımından da kontrol ve oorganizasyonu.
- 9) Koro, Orkestra, oda musikisi konserleri, solo konserler, operalar vasıtasıyla halkın musiki zevkini terbiye ve bunların organizasyonu.
- 10) Operetlerin musiki ahlâk ve tiyatro bakımından da kontrolü.
- 11) Halk musiki dershanelerinin organizasyonu.

B. Sanat bakımından:

- 1) Musikide ihtisas ihtiyaçları .
- 2) Konservatuvar ihtiyacı, opera ihtiyacı (devlet ve şehir)
- 3) Türk bestekârlarına düğün vazife
- 4) Eserde musiki inkilâbı .
- 5) Bestekârlara çalışmalar için kolaylıklar ve volleri.
- 6) Türk bestekârlarının eserlerinin yalnız temsile ait olanlarında değil; konser ve Radyolardaki çalışmalarında da

**Bir Belge ve Bir Soru: "Millî / Ulusal Musikimiz
İslah Oldu Mu?"**

Görsel 2. Söz konusu belgenin orijinal nüshası

Bir Belge ve Bir Soru: "Millî / Ulusal Musikimiz İslah Oldu Mu?"

1934

Şehir

Ulusal musikimiz için çalışmalar başlıyor

Ulusal musikimize verilecek amaç ve bu hususta alınacak tedbirleri görüşecek olan komisyon yarın saat 15 te Maarif Bakanı Abidin Beyin reisliği altında ilk toplantısını yapacaktır. Komisyona musikînaslarımızdan Adnan, Ulvi, Cemal Resit, Mahmut Ragıp, Refik, Necil Kâzım, Ruhi, Necdet, Ulvi Cemal, Halil Bedi, Hasan Ferit Beylerle Nimet Vahit Hanım davet edilmişlerdir. Komisyon ulusal musikimiz işini terbiye bakımından ve sanat bakımından olmak üzere iki taraflı tetkik edecektir. Komisyonda görüşülecek işlerin programını aynen yazıyoruz:

A. Terbiye bakımından:

- 1) Radvoda sonra, plâk vasıtasıyla yahut umumî mahallerde çalınan alaturka musikinin meni çareleri.
- 2) Aile ocağında musiki terbiyesi aile muhiti için şarkılar.
- 3) Ana, ilk ve orta mekteplerde musiki tedrisatının organizasyonu (şarkılar, metot, hocaları yetiştirme.)
- 4) Lise sınıflarına musiki tarihi dersinin konulması ve lise bakanlığının musiki tarihinden de diğer ders şurupları gibi verilmesine müsaade.
- 5) İlk ve orta mektep hocalarına kurslar.
- 6) Musiki derslerinin sınıf geçimine tesiri.
- 7) Musiki tedrisatının teftişi, (Millî müfettişliği ihdası).
- 8) Radvo neşriyatının musiki terbiyesi bakımından da kontrol ve organizasyonu.

B. Sanat bakımından:

- 1) Musikide ihtisas ihtiyaçları.
- 2) Konservatuvar ihtivacı, opera ihtivacı (devlet ve şehir)
- 3) Türk bestekârlarına düşen vazife
- 4) Eserde musiki inkılabı
- 5) Bestekârlara çalışmaları için kolaylıklar ve yolları.
- 6) Türk bestekârlarının eserlerinin yalnız temsile ait olanların da değil, konser ve radyodaki çalmalarında da telif hakkı getirilmeleri.
- 7) Türk bestekârlarının eserlerinin tabii suretiyle de memleket dahilinde ve Avrupa'da yayılması.

Bu maddenin de devlet işi olması;

- 8) Musiki eserlerinin telif haklarının tadil ve tesbiti
- 9) Bütün bu organizasyonlar için encümenler teşkili.

Görsel 3. 25 İkinciteşrin [Kasım] 1934 Pazar günü, *Hakimiyet-i Milliye Gazetesi*'nde yayımlanan gündem maddeleri